

Verkiezingsprogramma

RMTK Verkiezingen III 28-31 maart 2016

Voorwoord

Beste lezer.

Al voor de tweede keer op rij is een kabinet gestruikeld over de rijksbegroting. En wederom heeft de VVD hierin een beslissende rol gespeeld door de fatale motie van wantrouwen in te dienen. Hiermee hebben wij nogmaals bewezen weinig geduld te hebben voor onzinnige, slecht onderbouwde plannen. Nederland verdient beter. Maar hoe gerechtvaardig de val van de hoefijzercoalitie GL-PVV-S&V-CPN ook was, ons land heeft nu eindelijk een regering nodig die de rit kan uitzitten. Er is immers genoeg werk aan de winkel.

In dit programma zetten wij onze visie uiteen hoe we Nederland beter te kunnen maken. We krabbelen op uit een economische crisis, terwijl we ons bevinden in internationaal roerige tijden. Met onze liberale ideologie als fundering trachten wij tot de best denkbare oplossingen voor actuele uitdagingen te komen. Als de verkiezingsuitslag dit mogelijk maakt gaan wij op zoek naar partners om deze te kunnen verwezenlijken. U kunt erop rekenen dat wij zullen strijden voor vrijheid, verantwoordelijkheid, rechtvaardigheid, en gelijkwaardigheid.

Namens de kandidaten voor de Staten-Generaal van de Reddit Model VVD,

/u/alpha_c /u/AnnaLittleAlice /u/Jurryaany /u/LTIstarcraft /u/roland_98

Inhoudsopgave

- 2 Voorwoord
- 3 Inhoudsopgave
- 4 Economie, werk en financiën
- 5 Veiligheid en justitie
- 7 Immigratie
- 9 **Onderwijs**
- 10 Verkeer en infrastructuur
- 11 Volksgezondheid
- 12 **Defensie**
- 13 Milieu, energie en grondstoffen
- 15 Buitenland en Europese Unie
- 17 Cultuur en maatschappij

Economie, werk en financiën

Lastenverlichting voor werkend Nederland

De VVD pleit voor een lager belastingtarief voor de eerste schijf. Deze lastenverlichting voor alle werkenden stimuleert de consumptie en zal het economisch herstel van een verdere impuls voorzien.

Meer spaarcenten overhouden

De VVD wil de vermogensbelasting eerlijker maken door uit te gaan van het daadwerkelijk behaalde rendement over het vermogen, in plaats van het veel te hoge fictief rendement dat nu wordt gerekend. Het vrijgestelde

Een sterke economie staat bij de VVD voorop. Deze zorgt voor banen en welvaart voor burgers en biedt kansen aan ondernemers. De overheid heeft de verantwoordelijk om hiervoor de juiste randvoorwaarden te scheppen. Dat betekent zo min mogelijk regelzucht, lage lasten, en dat de overheid zelf zijn financiën op orde heeft. Onze economie moet er ook op uitgerust zijn om op het wereldtoneel de toegenomen concurrentie aan te kunnen. Economische groei en innovatie zijn hiervoor essentieel. Daarnaast gunnen wij het alle burgers dat zij de vruchten van hun arbeid zoveel mogelijk in eigen zak houden, en dat er een adequaat vangnet is voor tijden dat het even tegenzit.

deel willen wij verhogen zodat kleine spaarders onderaan de streep meer overhouden.

Een gezonde rijksbegroting

Een gebalanceerd budget is de basis van een sterke economie. Een tekort hoort nooit een uitgangspunt van de rijksbegroting te zijn. Zeker in economisch zware tijden zijn tekorten niet altijd te vermijden, maar dergelijke situaties zijn geen vrijbrief om dan maar de staatsschuld op te laten lopen. Daarmee schuiven we de rekening alleen maar door naar toekomstige generaties. De Europese 3% norm moet aangehouden worden, desnoods door bezuinigingen en hervormingen.

Nederland ondernemersland

Ooit was Nederland een liberaal gidsland. Die tijd ligt inmiddels ver achter ons. Nederland staat slechts 27e op de Ease of Doing Business Index van de Wereldbank en moet zelfs de sociaal-democratische Scandinaviërs voor zich dulden. We moeten ons diep schamen dat we het zo ver hebben laten komen en dit zo snel mogelijk terugdraaien. De VVD maakt zich sterk voor de vermindering van de regeldruk voor de ondernemer. Minder bureaucratie zal leiden tot een betere positie voor het midden- en klein bedrijf, waardoor iedereen mee kan concurreren en onze welvaart zal groeien.

Veiligheid en justitie

Blauw op straat

Zolang de pakkans voor bepaalde vormen van criminaliteit nog veel te laag is - inclusief misdrijven die burgers persoonlijk hard raken - blijft het zaak om te blijven investeren in blauw op straat en recherche.

Recidive terugdringen

Repressie is één facet van misdaad-

Zonder veiligheid geen vrijheid. Het is een essentiële taak van de overheid om deze te garanderen voor alle burgers. Wij staan dan ook voor een krachtig en efficiënt politie-en justitie-apparaat dat daders van misdrijven opspoort, navenent straft, maar ook zorg draagt dat diezelfde daders niet nog eens in de fout gaan. Hiermee beschermen wij onze samenleving tegen diegenen die niet het beste met ons voor hebben.

bestrijding, maar we moeten ook voorkomen dat veroordeelden opnieuw de fout in gaan. Naast het werk dat de reclassering al doet kunnen we hier ook al mee beginnen nog tijdens het uitzitten van de straf. Oplossingen zien wij onder meer in werkverschaffing in penitentiaire inrichtingen. Hiermee brengen we structuur aan in het leven van gedetineerden, die met hard werken en goed gedrag extra faciliteiten kunnen verdienen.

Jihadisten aanpakken

De VVD is van mening dat Nederlandse staatsburgers die afreizen naar Syrië, Libië, of andere conflictgebieden om organisaties zoals IS te ondersteunen in hun terroristische activiteiten bij terugkeer naar Nederland vervolgd moeten worden. In geval van een dubbel paspoort moet het Nederlandse staatsburgerschap ontnomen worden.

Privacy beschermen

We leven in een tijdperk waarin persoonsgegevens *en masse* verzameld en opgeslagen worden. Niet alleen door overheden, maar bijvoorbeeld ook door digitale diensten zoals social media en applicaties. Wij vinden dat niemand iets te maken heeft met jouw privéleven tenzij je daar uitdrukkelijk zelf mee akkoord gaat. Daarom moeten te allen tijde heldere richtlijnen bestaan voor zowel overheden als bedrijven zodat persoonlijke gegevens niet misbruikt worden. Alleen in zeer zwaar wegende gevallen, zoals bij gerichte opsporingsactiviteiten en operaties van inlichtingendiensten, mag de rechter besluiten dat privacy even pas op de plaats moet maken.

Markt kansspelen openbreken

Momenteel wordt in Nederland een zeer restrictief beleid gevoerd jegens kansspelen. De motivatie hierachter is om gokverslaving tegen te gaan. Staatsbedrijf Holland Casino heeft hierdoor feitelijk een monopolie in handen en zijn bijvoorbeeld ook sportweddenschappen praktisch onmogelijk. De VVD is er voorstander van om vergunningen te verlenen aan andere partijen, zowel fysiek als online. Hiermee halen we illegale aanbieders de wind uit de zeilen. Met goede regulering, aandacht voor verslavingspreventie en hard optreden tegen overtreders zien wij geen kwaad in het opengooien van de markt. In deze situatie is er tevens geen reden meer om Holland Casino in eigendom van de overheid te houden, en kan deze wat ons betreft geprivatiseerd dan wel verkocht worden.

Immigratie

Economische migratie tegengaan

Nederland is er niet op toegerust om alle migranten die naar ons land afreizen op te vangen. We maken daarom een onderscheid tussen vluchtelingen wier lijf en leden gevaar lopen, en economische migranten die vanuit nominaal veilige landen naar ons land komen in de hoop op een welvarender bestaan. Helaas zal het gros van deze laatste groep door ondermaatse educatie en taalbarrières

Europa bevindt zich temidden van de grootste migratiestroom sinds de Tweede Wereldoorlog. Nederland ontspringt daarbij als welvarend en sociaal land de dans niet. We moeten niet onder tafel schuiven dat een grote instroom van asielzoekers tot maatschappelijke onrust leidt, en dat als de instroom aanhoudt onze sociale voorzieningen onder druk komen te staan. Gepaste maatregelen zijn nodig. De prioriteit voor zowel Nederland als Europa moet zijn om de toeloop onder controle te krijgen.

niet aan de bak komen in ons land, waardoor zij (mogelijk langdurig) een beroep zullen moeten doen op onze welvaartsstaat. Het is dan ook beter dat wij deze mensen geen asiel verlenen. Voor ons is het een blok aan ons been, en voor hen zal het verblijf in ons land op een teleurstelling uitdraaien.

Opvang in de regio

De VVD vindt dat oorlogsvluchtelingen in eerste instantie opgevangen dienen te worden in buurlanden en (indien mogelijk) *safe havens*. Daarbij moeten deze landen indien nodig financieel en materieel ondersteund worden. Zo kunnen álle hulpbehoevenden goed geholpen worden, niet alleen degenen met genoeg geld om de oversteek naar Europa te maken. Verder moeten Nederland en Europa druk uitoefenen op de Arabische Golfstaten om hun steentje bij te dragen. Deze landen zijn rijk genoeg, behoren tot de bredere Arabische regio, en staan cultureel dichter bij het gros van de Syriërs, maar nemen weinig of zelfs helemaal geen vluchtelingen op.

Opvang in Nederland

Om het draagvlak te vergroten, en de maatschappelijke impact te minimaliseren, kiezen wij voor kleinschalige asielzoekerscentra. Verder moet de rijksoverheid initiatieven voor werkverschaffing in en rond AZC's ondersteunen. Werk geeft een nuttige invulling aan het bestaan van asielzoekers, verdrijft verveling, en kan hiermee de kans op spanningen in asielzoekerscentra verminderen.

Illegaliteit tegengaan

Uitgeprocedeerde asielzoekers blijven wij menswaardig behandelen door bed, bad en brood aan te blijven bieden, mits zij meewerken aan hun eigen uitzetting. Diegenen die desondanks ervoor kiezen om de illegaliteit in te duiken moeten wij aanpakken. Illegaal verblijf in Nederland dient strafbaar te worden en te leiden tot snelle uitzetting. Afwijzing van een asielaanvraag is finaal; onduidelijkheid is in niemands belang en geeft mensen alleen maar valse hoop.

Toptalent verwelkomen

Immigratie hoeft niet in alle opzichten een blok aan ons been te zijn. Vele sectoren in het bedrijfsleven zitten te springen om vaardige, goed opgeleide krachten. Wij pleiten er dan ook voor snelle en eenvoudige procedures voor bedrijven om toptalenten naar Nederland te halen. Voor getalenteerde studenten die in Nederland hun opleiding of master volgen moet het aantrekkelijker worden om na voltooiing hiervan zich voor langere termijn in ons land te vestigen. Hiermee doen wij economisch voordeel op.

Onderwijs

Vrijheid in het basis- en middelbaar onderwijs

Eén van de redenen dat Nederland het goed doet als het om onderwijs gaat, is omdat scholen in ons land nooit compleet in het keurslijf van de over heid gegoten worden. De regering Nederland hoeft zich niet te schamen als het om de kwaliteit van ons onderwijs gaat. Het kan echter altijd beter. Drastische ingrepen zijn niet nodig, maar een paar duidelijke, pragmatische aanpassingen kunnen het onderwijs naar een hoger niveau tillen.

moet daarom zorgen dat scholen en leraren vrijer zijn om zelf het onderwijs op een betere manier vorm te geven. We moeten daarom af van urennormen en gestandaardiseerde profielen. Ook moeten leerlingen de mogelijkheid krijgen onderwerpen te volgen die buiten de standaard vakken vallen en voor deze inspanning ook geaccrediteerd kunnen worden. Hiermee moedigen we innovatie binnen het onderwijs aan en dagen we leerlingen meer uit.

Vrijheid in het hoger onderwijs

Universiteiten en hogescholen moeten vrijer zijn om het curriculum naar eigen inzicht in te vullen, en daarmee diversiteit en innovatie stimuleren. Dit betekent bijvoorbeeld dat de overheid geen numerus fixus op moet leggen voor opleidingen; dat onderwijsinstellingen mogen selecteren aan de poort; en zelf beslissingen mogen maken over studielast. De prijzen voor publieke scholen blijven echter gehandhaafd.

Studiefinanciering

De VVD is voorstander van het leenstelsel. Volgens ons is dit een goede manier om studenten verantwoordelijkheid te laten nemen over het afronden van hun studie. Wel moet de overheid het beschikbaar stellen van studiebeurzen door bedrijven en het maatschappelijk middenveld stimuleren.

Verkeer en infrastructuur

Investeren in wegen

Files zijn een grote kostenpost voor ondernemend Nederland en een niet-aflatende bron van ergernis voor automobilisten. Ook voor het milieu is het nadelig. Het blijft daarom zaak om knelpunten aan te pakken door bestaande routes te verbreden en/of de aanleg van nieuwe (snel)wegen.

Met een kwalitatief hoogstaande infrastructuur dragen we bij aan een goed functionerende economie en garanderen we dat iedereen kan gaan en staan waar hij of zij wil. We moeten blijven investeren en innoveren in vervoer over weg, spoor, water en door de lucht om dat zo te houden, en zo min mogelijk onnodige belemmeringen opwerpen.

Maximumsnelheid

De VVD is voor de verdere uitbreiding van de 130 kilometerzones op het Nederlandse snelwegennet. Op geschikte trajecten en/of tijdstippen is zelfs een maximumsnelheid van 140 km/u wat ons betreft niet uit den boze.

Ruimte voor onze mainports

Nederland mag zich gelukkig prijzen met de aanwezigheid van de luchthaven Schiphol en de haven van Rotterdam binnen onze landsgrenzen: twee belangrijke knooppunten in het internationale transport van goederen en personen. Beiden zijn daardoor essentiële pijlers onder onze economie. Onze *mainports* moeten dan ook de ruimte hebben om de internationale concurrentie aan te kunnen blijven gaan. Daar waar de noodzaak voor uitbreiding aanwezig is of ontstaat moeten overheden dit faciliteren.

Ruim baan voor zelfrijdende auto's

Verschillende internationale bedrijven zijn al vergevorderd met de ontwikkeling van zelfrijdende auto's. Deze technologie heeft grote potentie om de verkeersveiligheid te verbeteren en files te verminderen (met bijbehorende milieuvoordelen). De VVD wil de voortgang niet tegenhouden. Wij willen het ontwikkelaars dan ook makkelijk maken om op onze wegen met dergelijke voertuigen te proefrijden, met een minimum aan al te belemmerende regels.

Volksgezondheid

Zorgstelsel

De VVD vindt dat het huidige zorgstelsel, met daarin een belangrijke rol voor onderling concurrerende private partijen, behouden dient te blijven. Over de implementatiedetails valt altijd te discussiëren, maar de invoering van een genationaliseerd stelsel naar Brits voorbeeld zoals voorgesteld door het kabinet /u/th8 wijzen ledereen heeft recht op een goede gezondheid. Door de sterk toenemende levensverwachting rijzen de kosten van de gezondheidszorg echter de pan uit. Als we niets doen lopen de kosten op tot de helft van een doorsnee gezinsinkomen in 2040. Het is dus zaak om de kosten onder controle te krijgen en te houden. De hoge kwaliteit en toegankelijkheid van onze zorg mogen hier echter zo min mogelijk onder lijden.

wij resoluut af. Volgens de Euro Health Consumer Index 2015 hebben de Britten kwalitatief het minste zorgstelsel van West-Europa. We hoeven weliswaar niet dezelfde fouten te maken, maar het is een weinig inspirerend voorbeeld! Verder geloven wij dat er onvoldoende prikkels van uitgaan om de zorgconsumptie onder controle te houden – een essentiële voorwaarde voor de gezondheidszorg, die door de demografische ontwikkelingen al gebukt gaat onder sterk stijgende kosten.

Vrije zorgkeuze

Als liberalen gunnen wij elke Nederlander zoveel mogelijk keuzevrijheid. Zo ook in de zorg. De zorgverzekeraars horen niet het laatste woord te hebben over waar de burger zijn zorg vandaan haalt, die keuze ligt wat ons betreft primair bij de patiënt. Daar waar dit extra kosten met zich meebrengt mag dit uiteraard in rekening gebracht worden.

Landelijke inkoop dure geneesmiddelen

Om kosten te drukken werken sommige zorgverzekeraars en ziekenhuizen samen om dure geneesmiddelen collectief in te kopen. Op deze manier worden nu al miljoenenbesparingen gerealiseerd. De VVD wil hier regeringsbeleid van maken door een landelijke inkooporganisatie op te richten, onder te brengen bij het Ministerie van VWS. Daarbij halen we ook financiële risico's weg bij de ziekenhuizen, waardoor zij minder snel door hun zorgbudgetten heen zullen raken, en dus betere zorg kunnen leveren.

Defensie

Toekomst van de Nederlandse strijdkrachten

Op internationaal gebied kunnen wij kwantitatief niet mee met de grotere landen, maar kwalitatief kunnen we op het hoogste niveau meedoen. Denk bijvoorbeeld aan onze *special forces*, de Onderzeedienst en de Koninklijke Luchtmacht. Op deze onderdelen willen wij gaan inzetten zodat onze krijgsmacht op het hoogste niveau kan blijven meedoen in het handhaven van internationale vrede en veiligheid. Tevens valt te denken aan het creeëren van nieuwe capaciteiten, bij-

Na het einde van de Koude Oorlog dachten we even dat de liberale democratie definitief het pleit had beslecht. In sommige kringen werd al gesproken over het aanstaande 'einde van de geschiedenis'. Niets bleek minder waar: de internationale machtsverhoudingen werden complexer, nieuwe tegenstanders ontpopten zich. Met hernieuwd nationaal bewustzijn roeren de Russen zich weer, terwijl Islamitische Staat, wereldwijd terreur zaaiend, de fakkel heeft overgenomen van Al-Qaeda. Het is dan ook zaak voor Nederland en onze bondgenoten om een geloofwaardig defensieapparaat te behouden.

voorbeeld door het opnieuw oprichten van een tankdivisie, of de aanschaf van kruisraketten en/of bewapende drones.

Internationale afspraken naleven

Binnen de NAVO hebben we de afspraak dat defensieuitgaven 2% van het bruto binnenlands product dienen te bedragen. Nederland hoort zich hier als betrouwbaar internationaal partner niet aan te onttrekken. Daarnaast kunnen wij niet alleen maar vertrouwen op de kracht van andere NAVO-landen; wij moeten als Nederland ons steentje bijdragen. De kabinetten Mitorr en Th8 hebben al goede stappen gemaakt met het verhogen van het defensiebudget richting de gewenste 2%. Dit dient doorgezet te worden en de VVD zal dan ook iedere poging om hierop terug te komen krachtig bestrijden.

Milieu, energie en grondstoffen

Een realistisch klimaatbeleid

Het mag duidelijk zijn dat het verbruik van fossiele brandstoffen teruggedrongen moet worden. Nog los van het CO₂ vraagstuk blijven de winbare voorraden van deze brandstoffen niet eeuwig beschikbaar. Het heeft echter weinig zin als Nederland in zijn eentje al te drastische maatregelen doorvoert. Ons land is verantwoordelijk voor slechts 0,4% van de globale CO₂ emissies. We maken pas een verschil als ook landen als China, India en de VS concrete stappen maken. In inno-

We ontkomen niet aan een ingrijpende vergroening van onze economie en samenleving. De VVD wil echter dat de transitie in een verantwoord tempo uitgevoerd wordt; het realiseren van een koolstofarme economie is niet realistisch op termijnen korter dan decennia. Burgers, bedrijven en overheid mogen niet opgezadeld worden met een torenhoge rekening, en de betrouwbaarheid van de energielevering moet gegarandeerd blijven. De VVD kiest voor technologische innovatie, niet voor nieuwe belastingen, regeldruk, of het smijten met subsidies.

vatie door het bedrijfsleven zien wij een grote rol weggelegd. Zowel start-ups als gevestigde multinationals passen al met succes nieuwe, duurzame verdienmodellen toe. Zij ontzien hiermee niet alleen het milieu, het is ook nog eens goed voor de portemonnee.

Een effectief energiebeleid

De afgelopen jaren is flink ingezet op windenergie om het aandeel schonere energie te vergroten. Grote bedragen zijn uitgegeven aan een dure, onrendabele technologie die tevens fundamenteel ongeschikt is om de basislast van het elektriciteitsnet te dragen. Wat ons betreft stopt de overheid met subsiëring van windenergie, en gaat zij om tafel met de energiebedrijven om te bekijken hoe de bouw van kerncentrales in Nederland weer aantrekkelijk gemaakt kan worden. De nieuwste generatie reactoren kent allang niet meer de operationele risico's van voorheen, en er zijn inmiddels goede oplossingen voor het kernafval. Op langere termijn zetten wij in op innovatieve nieuwe technologieën zoals thoriumreactoren en, op kleinere schaal, de zogeheten *smart grids*.

Een evenwichtig natuurbeleid

Hoe druk Nederland ook is, we kunnen hier genieten van prachtige natuur. De unieke gebieden die ons land rijk is verdienen onze bescherming. We willen deze echter niet zomaar op slot doen; de waarde van natuur wordt immers veel duidelijker als je er mag wandelen en fietsen, of er als kind mag spelen. Dat neemt niet weg dat ernstig bedreigde ecosystemen ongehinderd moeten kunnen herstellen. Bij het aanwijzen van nieuwe natuurgebieden willen wij een kritische blik. Een overwoekerd weilandje moet geen belemmering zijn voor economische bedrijvigheid of het vrijmaken van woonruimte. De natuurwaarde en het karakterbepalende beeld voor de omgeving moeten bepalend zijn.

Grondstofwinning

De gasvoorraden onder Noord-Nederland zijn al decennia lang een onmisbare inkomstenbron voor ons land. Het maakt ons land tevens minder afhankelijk van externe leveranciers zoals de Russische staatsbedrijven. Ondanks de seismische effecten kunnen we dus niet zomaar stoppen met de gaswinning. Hier komt nog bij dat onze woningen ingericht zijn op de specifieke samenstelling van het Groningse gas. Naar aanleiding van een VVD-motie heeft het kabinet /u/th8 een nieuw gasmodel ingevoerd, waarbij een groter deel van de baten terugvloeit naar de regio. Hieruit worden getroffenen van de aardbevingen direct gecompenseerd en wordt er onder andere geïnvesteerd in innovatie op energiegebied. Wat de VVD betreft blijft dit beleid gehandhaafd. Verder moeten we onderzoeken of en hoe de voorraden schaliegas in met name Noord-Brabant op een verantwoorde wijze gewonnen kan worden. In Noord-Amerika heeft *fracking*, zoals de winningstechiek bekend staat, al tot een heuse energierevolutie geleid door lagere energieprijzen en een verminderde afhankelijkheid van de import.

Buitenland en Europese Unie

Stabiliteit van de Euro beschermen

Nederland plukt ontegenzeggelijk de vruchten van de deelname aan de Euro. Om dit zo te houden is stabiliteit van de munteenheid van essentieel belang. Lidstaten die een onverstandig fiscaal beleid voeren brengen deze echter in gevaar, zoals we recentelijk met Griekenland hebben meegemaakt. De VVD pleit er dan ook voor dat Nederland zich binnen het kader van de EU sterk maakt voor een hard optreden tegen dergelijke landen. Bailouts moeten niet vanzelfsprekend zijn

Handelsnatie Nederland is in zeer grote mate afhankelijk van het buitenland. Ons buitenlandbeleid moet er dan ook op afgestemd zijn dat onze economische belangen gewaarborgd blijven. Vrede, veiligheid en diplomatie dragen hieraan bij. Vanuit de liberale grondwaarden werken wij ook aan het bevorderen van mensenrechten, vrijhandel, en verantwoord bestuur. Binnen Europa zijn wij onderdeel van een uniek samenwerkingsverband, de Europese Unie, die ons veel welvaart en regionale stabiliteit heeft bezorgd. Daarbij moeten wij echter waakzaam zijn dat we zoveel mogelijk baas in eigen huis blijven.

en alleen onder strenge voorwaarden (zoals afdwingbare structurele hervormingen) kunnen plaatsvinden. Mocht dit niet tot verbetering leiden, dan moet het op gecontroleerde wijze uit de Eurozone zetten van dergelijke landen op tafel komen.

Soevereiniteit behouden

De Europese samenwerking oefent al decennia lang een positieve invloed uit op de politieke stabiliteit van het Europese continent. Wel willen wij er voor waken dat de Nederlandse soevereiniteit niet in het geding komt door onnodig bevoegdheden over te dragen aan de EU, of op termijn zelfs in een federale constructie gerommeld te worden. Opt-outs, zoals het Verenigd Koninkrijk en Denemarken momenteel al hebben, moeten een optie zijn bij verregaande nieuwe verdragen.

Europese democratie versterken

De democratische controle van de Europese Unie is absoluut ontoereikend te noemen. De VVD wil daarom dat Nederland zich inzet voor een sterkere controlerende functie van het Europees Parlement jegens de Europese Commissie. Ook zijn wij voorstander van initiatiefrecht voor het EP. Om het functioneren van dit Parlement verder te versterken zijn wij tevens voorstander van het invoeren van Europa-brede kieslijsten bij de verkiezingen van het Europees parlement.

Een stabiele wereld

Als handelsnatie heeft Nederland belang bij een stabiele wereld. Daar hoort een overeenkomstig buitenlandbeleid bij. Bij voorkeur betekent dit dat democratische landen vredig met elkaar kunnen bestaan en handelen. Wanneer dit geen optie is kan het soms beter zijn dat ergens een wat minder democratisch regime de regionale stabiliteit bewaart, om complete anarchie te voorkomen. Een situatie zoals in Libië moeten we in de toekomst voorkomen.

Vrijhandel bevorderen

We hebben er baat bij dat ons bedrijfsleven gemakkelijk zaken over de grens kan doen. Dit levert werkgelegenheid en welvaart op voor ons land. Om obstakels weg te nemen sluiten Nederland en de Europese Unie dan ook verdragen af met andere landen. Momenteel wordt tussen de EU en de Verenigde Staten onderhandeld over het Transatlantic Trade and Investment Partnership (TTIP). De VVD juicht deze ongekende kans toe om onze buitenlandse handel nog verder uit te kunnen bouwen, en de band met de Verenigde Staten te versterken. Verder heeft de EU met Oekraïne een associatieverdrag afgesloten waarbij die laatste zich verplicht om beleid, wetgeving en regulering op Europees peil te brengen. De (handels)voordelen die dit beide partijen zal opleveren zijn voor de VVD een belangrijke reden om ratificatie van dit verdrag te steunen.

Een kritische blik op ontwikkelingssamenwerking

De VVD is van mening dat ontwikkelingslanden te afhankelijk zijn geworden van buitenlandse gelden. Ook komt te vaak het geld niet op de juiste plek terecht; niet zelden zelfs in de zakken van corrupte autoriteiten. Om deze redenen willen wij uitgaven in dit kader in principe beperken tot noodhulp en het delen van specifieke Nederlandse know-how (denk bijvoorbeeld aan landbouw, ziektebestrijding en water). Hiermee helpen wij ontwikkelingslanden om op eigen benen te staan. Op andere vlakken zijn vele private organisaties actief die uitstekend werk leveren. Mensen kunnen zelf beslissen om hieraan bij te dragen.

Cultuur en maatschappij

Een taakbewuste publieke omroep

Er is geen reden waarom er belastinggeld zou moeten gaan naar het uitzenden van puur entertainment op de NPO. De commerciële omroepen kunnen dat net zo goed, nota bene uit eigen middelen. De publieke omroep zal focus moeten hebben op informatievoorziening, educatie en cultuur.

Cultuursubsidies versoberen

Kunst en cultuur hebben een belangrijke plaats in elk beschaafd land. Het stimuleert de zinnen, houdt de samenleving vitaal. Wij plaatsen echter vraagtekens bij het ongericht subsidiëren van elke denkbare cultuuruiting. Het faciliteren van kunst en kunstenaars die niet zelf hun eigen broek kunnen ophouden laten wij liever over aan private stichtingen en instellingen.

Religie als privézaak

Geloven of niet geloven is een persoonlijke zaak van iedere burger. De overheid hoort hier geen enkele rol in te spelen en mag geen enkele religie voortrekken. Daarom mogen er ook nooit subsidies verstrekt worden aan religieuze instellingen en activiteiten.

Emancipatie maar geen discriminatie

Als liberalen onderschrijven wij Artikel 1 van de Grondwet. Discriminatie op basis van godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht, *et cetera*, is dan ook uit den boze. Quota's wijzen wij echter af. Het primaire criterium voor het vervullen van een functie dient geschiktheid te zijn. Overheidsinstellingen dienen hierin het goede voorbeeld te geven.